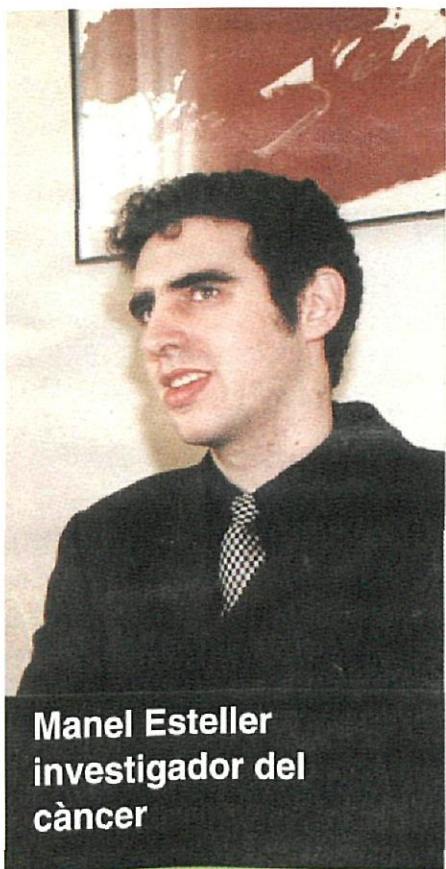

«Els investigadors som com detectius: jo busco cèl.lules canceroses»

El Ple municipal nomena Fill Predilecte de Sant Boi l'oncòleg Manel Esteller

Manel Esteller
investigador del
càncer

L'Ajuntament ha concedit a l'oncòleg Manel Esteller i Badosa el títol honorífic de Fill Predilecte de Sant Boi. El jove investigador santboià acredita una trajectòria científica de prestigi internacional, fonamentada en significatius descobriments de gran utilitat per a la millora del tractament del càncer i el control del seu desenvolupament. Nascut l'any 1968 a Sant Boi, Manel Esteller va estudiar a les escoles Joan Bardina i Llor. Doctor en Medicina per la Universitat de Barcelona, ha treballat a l'Hospital de la Vall d'Hebron i al centre oncològic de la John Hopkins University and Medical Institutions (Baltimore). Actualment dirigeix el Laboratori d'Epigenètica del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques (Madrid), on treballa en la detecció precoç del càncer i els tumors hereditaris.

Defineixi el càncer en poques paraules. «Malaltia de cèl.lules que s'han descontrolat.»

Sigui ara una mica més precís. «El càncer és producte d'una mutació als gens, que passen a tenir certes característiques absents a les cèl.lules normals. Aquestes mutacions fan proliferar les cèl.lules, que envaeixen les veïnes.»

Quan arribarà el dia que no morirem de càncer? «Sempre hi haurà un percentatge mortal. Però arribarà a ser minúscul; la immensa majoria dels pacients es curarà. És el que va passar amb la verola, per exemple. En uns quants anys podrem prevenir els tumors, fins i tot abans que apareguin.»

Perquè tot això sigui possible, què ens cal? «Destinar més recursos a la investigació, que continua essent una part mínima dels pressupostos nacionals, europeus, mundials... També, que hi hagi un diàleg permanent entre els laboratoris i els hospitals, perquè la tasca d'investigació tingui els màxims resultats en la pràctica.»

Per què hi ha cada cop més càncer? «Perquè cada cop ens fem més vells. Per tant, hi ha més temps perquè les cèl.lules mutin.»

No ens estem passant amb la croada contra el tabac? «El que fem és quedar-nos curts. Les tabacaleres són fàbriques de tumors, guiades per interessos econòmics. Per això és sorprenent que alguns estats mantinguin encara relacions amb elles. No tenim cap dubte en això: abans que el tabac arribés des d'Amèrica, a Europa no existia el càncer de pulmó. El tabac també és responsable de càncers al cap, el coll, la llengua...»

Quina ha de ser la següent croada? «Identificar altres causes del càncer és més difícil. El Decàleg europeu de la vida sana dona alguns consells. Els més importants són tenir una dieta baixa en greixos i fer exercici físic amb moderació. És molt important anar al

Manel Esteller dirigeix a Madrid el Laboratori d'Epigenètica del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques

metge a la menor sospita. Els metges estan perquè se'ls molesti...»

És dir, que si fem exercici, no mengem embotits, anem al metge i no fumem... «...Evidentment, també podríem tenir càncer. La diferència és que potser el tindrem als 95 anys, en lloc de als 45. Guanyarem anys. La veritat és que tots, si no morim abans per una altra causa, acabarem tenint càncer. Però molts morirem abans.»

Per què es va fer vostè oncòleg, i no pas llatinista, o bomber, per exemple? «Totes tres són professions ben dignes. A mi no m'agrada el dia a dia de la medicina, la pressió, l'acumulació... La investigació m'omple perquè crec que puc fer-hi una tasca que no es queda en mi mateix, que pot arribar a ajudar molta gent.»

Què fa un jove metge de Sant Boi en un lloc com l'CNIO? «Jo preferiria estar a Barcelona, però els recursos dels que disposa el govern central en el meu camp són majors a Madrid. Aquí puc fer millor les meves investigacions.»

Sant Boi, Baltimore, Madrid... Què tenen als Estats Units que no tinguem nosaltres?

«Coses bones i coses dolentes. La millor és la seva eficàcia. Aquí hi ha encara massa burocràcia.»

Els rics es curen més? «Els rics tenen més possibilitats d'accedir a mètodes que costen diners. Gua-

nyen temps, per tant. A més, la seva educació potser els ha fet més curosos amb la prevenció. El sistema sanitari públic, amb les llistes d'espera, no ajuda gaire a guanyar temps a la gent sense recursos.»

L'han nomenat Fill Predilecte de Sant Boi. Què se sent? «N'estic molt orgullós. Sempre, allà on he estat (a Washington, per exemple), he defensat el nom de Sant Boi. Allà no comprenen la idea d'un poble al costat d'una gran ciutat. Tinc molts records vinculats a Sant Boi, en especial al nucli antic.»

Què enyora més de Sant Boi? «Certa tranquil·litat. Aquí a Madrid hi ha moltíssima gent. A Sant Boi s'està més lluny de la voràgine i es guanya perspectiva.»

Unes paraules per a algú a qui avui mateix li han detectat un càncer... «La seva situació és molt millor ara que si això li hagués passat fa no gaires anys. Avui alguns tumors es curen gairebé en tots els casos (pell i testicles, per exemple). És fonamental tenir el suport de la família, perquè amb un entorn adequat el malalt millora. No mitifiquem el càncer, però. Això passa amb totes les malalties.»

Quin llibre té a la tauleta de nit? *Les noves aventures de Sherlock Holmes*. Els investigadors tenim una tasca semblant a la dels detectius. Busquem pistes i mirem de trobar culpables (en aquest cas, cèl.lules canceroses).»